

دانشگاه ملی

دانشکده پزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکتری از دانشگاه ملی ایران

موضوع :

علل سقط و طرق جلوگیری از آن
آمار بیمارستان جرجانی

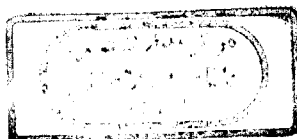
براهنمائی :

استاد ارجمند جناب آقای دکتر پرویز معیلی

نگارش :

عزیز عادل سی اصل

سال تحصیلی ۵۳-۱۳۵۲

سوگند نامه پزشکی (اعلامیه ژنو ۱۹۴۷)

هم اکنون که حرفه پزشکی را برای خود اختیار میکنم با خود عهد می بندم
که زندگی را یکسر وقف خدمت به بشریت نمایم.

احترام و تشکرات قلبی خود را بعنوان دین اخلاقی و معنوی
به پیشگاه استا تید محترم تقدیم میدارم ، و سوگند یاد میکنم که وظیفه
خود را با وجدان و شرافت انجام دهم.

اولین وظیفه من اهمیت و بزرگ شماری سلامت بیمارانم خواهد
بود . اسرا و بیمارانم را همیشه محفوظ خواهم داشت ، شرافت
و حیثیت پزشکی را از جان و دل حفظ خواهم کرد .

همکاران من برادران من خواهم بود ، دین ، ملیت ، نژاد
و عقاید سیاسی و موقعتیت اجتماعی هیچگونه تائثیری در و نالیف
پزشکی من نسبت به بیمارانم نخواهد داشت .

من در هر حال به زندگی بشر کمال احترام را مبذول خواهم
داشت و هیچگاه معلومات پزشکی ام را برخلاف قوانین بشری و اصول
انسانی بکار نخواهم برد .

آزادانه و بشرافت خود سوگند یاد میکنم ، آنچه را که قول داده ام
انجام دهم .

تقدیم به: —————

استاد ارجمند

جناب آقای دکتر پرویز معیلی که راهنمائی

مرا بعهده داشته اند .

تقديم به :

گروه آموزشی دانشکده پزشکی .

فهم ————— رست

۱- تعریف سقط

۲- تقسیم بندی سقط

۳- علل سقط

Spontaneous Abortion

سقط خود بخود

الف - وفور

ب - اشکال بالینی :

Threatened. Abortion

تهدید بسقط

Imminent Abortion

سقط آشکار

Inevitable Abortion

سقط اجتناب ناپذیر

Incomplete Abortion

سقط ناقص

Complete Abortion

سقط کامل

Missed. Abortion

سقط فراموش شده

ج - علت سقط خود بخود

رشد غیر طبیعی جنین

ناهنجاریهای جفت

بیماری‌های عفونی مادر

اختلالات هورمونی

اعمال جراحی و بازکردن شکم در زمان حاملگی

ناهنجاریهای ساختمانی دستگاه ژنیتهال

صدمات و ضربه‌های روحی و جسمی

سقط جنین بحالت بیماریهای مسری

رژیم و آویتامینوزها

سقط جنین در سوختگیهای شدید

داروهای سلف‌کننده

عدم تجانس گروه خونی

سقط تحریکی Induced Abortion

الف - سقط طبیعی یا معالجه‌ای

ب - سقط جنائی

سقط عادت Habitual Abortion

ناهنجاری جرم پلاسم

اختلال غده تیروئید

نقصان غده تیروئید

نقصان ترشح جسم زرد

۱. اختلالات جفت در ترشح هرمون

عوامل تغذیه‌ای

نقص آناتومیك دستگاه ژنیتال

سفلیس

عدم نجاس گروه خونی

پیشگیری و درمان :

درمان سقط و راه‌جلوگیری از آن .

آمار بیمارستان خیرجانی بخش زنان در سالهای ۵۱-۵۲ و نیمه سال ۵۳

تعریف سقط جنین :

سقط جنین عبارت است از ختم حاملگی در مرحله‌ای که جنین هنوز قادر به زندگی خان از رحم نباشد یا بمبارت دیگر خروج جنین قبل از ۱۸۰ (صد و هشتاد و دو) روز حاملگی یعنی تاریخی که تا قبل از آن تصور میشود جنین قابلیت زندگی را در محیط خان از زهدان ندارد.

بدآورگی حیات جنینی که کمتر از ۱۰۰۰ گرم وزن داشته باشد یا قبل از هفته ۲۸ حاملگی خان شده باشد خیلی باشکال قابل دوام است و اکثر محققان خروج جنین را قبل از اینکه به ۱۰۰۰ گرم رسیده باشد سقط می‌نامند هرچند که نمونه‌های بسیار نادری تا ۵۰۰ گرم گزارش داده شده که جنینی را توانسته‌اند با پیشرفت علم در خارج از محیط زهدان پرورش دهند و تنها نمونه‌ای که بتوسط Monro گزارش شده جنینی در حدود ۳۶۷ گرم بوده است که بزندگی خان رحمی ادامه داده است.

پیدايش نمونه‌های نادر و قابلیت زندگی آنها در محیط خان زهدان و با پیشرفت علم امروزی تعریف سقط را بطور کلی تخییر داده است. چنانچه در حال حاضر هر جنینی که کمتر از ۵۰۰ گرم وزن داشته باشد سقط نامیده

میشود و از ۵۰۰ گرم تا ۹۹۹ گرم را زایمان Immature و از ۰۰۰ (گرم

تا ۲۵۰۰ گرم را زایمان زودرس Premature مینامند. بطور کلی ۱۲٪

از حاملگی‌ها منجر بسقطه جنین خود بخود میشوند (در این آمار سقطهای جنینی
بحساب نیامده است).

تقسیم بندی سقطها :

سقط جنین را میتوان به دو گروه کلی تقسیم نمود :

الف - سقط جنین خود بخود Spontaneous Abortion

سقط خود بخود بحالت یا عارضه مرضی بوجود می آید که بعداً "بداور مفصل
در این مورد بحث میشود .

ب - سقط جنین تحریکی Induced Abortion که

خود به دو دسته سقط درمانی یا طبی Therapeutic Abortion

و سقط جنایی Criminal Abortion تقسیم میشوند .

در سقط درمانی هدف نجات جان مادر است . یعنی بعللی ادامه حاملگی

برای سلامت مادر خطرناک میباشد . در این حالت بهتر است جنین را -

فدای زندگی و سلامت مادر نمود . در صورتیکه در سقط جنایی حاملگی

بدون مجوز طبی و قانونی خاتمه داده میشود .

سقط جنین خود بخود Spontaneous Abortion

الف - تحریکات - در مواردی که سقط بحالت یک عارضه مرضی در نزد مادر

یا جنین بوجود می آید سقط را بنام خود بخود می نامند .

ب - وفور - در نتیجه مداخلات مختلف جنین بنظر می آید که سقط جنین

خود بخود تقریباً در ۱٪ از حاملگی ها اتفاق می افتد و وضع اجتماعی و اقتصاد

نژاد و تعداد حاملگی تاثیر در رقم فوق ندارد .

یکی از دانشمندان بعد از مطالعه ۱۰۰۰ جنین چنین اظهار می دارد

که ۷۵٪ این سقط ها بین ماههای دوم سوم حاملگی اتفاق می افتد . ارقام

ذکر شده توسط این دانشمند در جدول ۱ منظور شده است .

جدول شماره ۱ نسبت وفور سقط جنین در ماههای مختلف حاملگی

در این جدول سقط جنین درمانی منظور نشده است

ماه	خود بخود	بوسیله مادر	جنائی	درصد
۱	۶۴	۲۵	۳	۹/۲
۲	۲۴۹	۱۵۸	۱۸	۴۲/۸
۳	۲۰۲	۱۱۹	۱۷	۳۴/۰
۴	۲۳	۳۴	۸	۷/۵
۵	۳۵	۱۸	۲	۵/۴
۶	۷	۲	-	۰/۹

ج- اشکال و شیخ بالینی سقط جنین خود بخود - از نظر بالینس سقط

جنین خود بخود را برای سهولت تفهیم به ۶ گره زیر تقسیم می کنند .

۱- تهدید بسقط Threatened. Abortion

۲- سقط آشکار Imminent Abortion

۳- سقط حتمی یا اجتناب ناپذیر Inevitable Abortion

۴- سقط ناقص Incomplete Abortion

۵- سقط کامل Complete Abortion

۶- سقط فراموش شده Missed Abortion

۱- تهدید بسقط Threatened Abortion - اگر در

طرف ۲۰ هفته اول حاملگی در زن حامله ترشحات خونی و یا خونریزی از

مهبل مشاهده شد باید به تهدید سقط مشکوک گردید . از نظر تشخیص

تهدید بسقط همیشه با خونریزی همراه بوده ولی ممکن است با درد یابدون

درد باشد درد محمولا " شبیه کرمپهای Cromps زمان قاعدگی

و محمولا " در ناحیه کمر میباشد . میزان خونریزی زیاد نبوده ممکن است چند

روز یا هفته طول بکشد خون ریزی ابتدا تازه و اگر مدتی مانده باشد تیره

رنک میشود .

در امتحان مهبل TV اندازه رحم ، باسن حاملگی تطبیق کرده و -
 دهانه زهدان بسته است . گاهی خونریزی ماههای اول حاملگی مربوط به
 تهدید سقط نبوده بلکه آروزیونها ، پولیپ و یا در نتیجه رشد یا پیشرفت
 حفت بد اخل آندومتر است . بداورکلی گاهی تشخیص در تهدید سقط از پاتو
 لوژی خوش خیم زهدان فوق العاده مشکل است لذا کلیه خونریزی های ماه -
 های اول حاملگی بحساب تهدید سقط آورده و معالجات تهدید سقط
 نموده و اغلب معالجات مفید واقع شده در حالیکه اساسا " تهدید سقط
 در کار نبوده است . زیرا اکثرا " کسانی که از خونریزی بعلت تهدید سقط
 شکایت دارند در اقدامی هم که بعمل آید معمولا " بمرحله سقط اجتناب
 ناپذیر و با لاخره سقط مسلم یا احتمی منجر میشود . پس باید با نهایت
 دقت تهدید سقط و خونریزی های دستگاه ژنیتال را از یکدیگر متمایز
 نمود .

۲- سقط جنین آشکار Imminent Abortion در این مرحله

معمولا " مقدار قابل ملاحظه ای خونریزی مهبل وجود دارد و اغلب با دردها

شدید شکم و زیر ناف که در اثر انقباضات زهدان بوجود آمده اند همراه است. ابتدا در TV دهانه کول رحم بسته است ولی بتدریج در اثر انقباضات زهدان رحم کم کم باز شده و سقط بمرحله سقط جنینی اجتناب ناپذیر یا حتمی می رسد .

۳- سقط اجتناب ناپذیر یا حتمی Inevitable Abortion

در این مرحله خونریزی شدید است بطوریکه مقدار زیادی لخته های خون خارج شده و با درد های متناوب شکم که در نتیجه انقباضات رحمی است همراه است . معاینه مهبل در درد ناک و سقط معمولاً " پس از چند ساعت حتمی است .

۴- سقط ناقص Incomplete Abortion

در این مرحله جنین تنها و یا همراه با قسمتی از جفت بخان رانده شده و تمام یا مقداری از جفت در رحم باقی می ماند . در نتیجه باقی ماندن جفت در رحم سبب پاره شدن سینوسهای رحمی اطراف ویلوزیته ها شده و موجب

خونریزی های شدید میگردد . گاهی خونریزی بحدی است که بیمار را بحالت شوک شدید میاندازد در معاینه مهبلی TV رحم کوچکتر از س—ن حاملگی است و دهانه زهدان باز شده و در نتیجه معاینه با اسپکولوم لخته های خون و تکه های جفت و پرده های جنین را در دهانه زهدان نشان میدهد .

Complete Abortion

۵- سقط کامل

در این مرحله تمام جنین و جفت و ضامم آن کاملاً از رحم خارج گردیده است TV درد ناک نیست و خونریزی وجود ندارد . دهانه کول بسته شده بطور کلی سقط کامل در ماههای اول حاملگی بندرت اتفاق می افتد بهتر است بعد از سقط ناقص یا کامل محوطه رحم را با کورت تمیز کرد .

Missed Abortion

۶- سقط فراموش شده

در صورتیکه جنین در رحم مرده و بیش از دو ماه در محوطه رحم باقی مانده باشد Missed Abortion نامیده میشود . از نظر علائم مریض شکایت از عدم رشد جنین داشته و ممکن است چند کیلو از وزنش کاسته شود . علائم تهوع و

استفراغ از بین رفته و در IV نه تنها رحم بحال اولیه باقی مانده بلکه با مرور زمان کوچکتر هم میشود. دهانه زهدان معمولاً " بسته بوده و قوام آن نسبتاً سفت است. تقلیل حجم زهدان بواسطه جذب مایع آمینوتیک و فساد جنین میباشد. اکثر بیماران هیچگونه ناراحتی در این دوران نشان نمیدهند در حالیکه بعضی از آنها از غستگی شکایت دارند. اگر سقط فراموش شده بخودی خود تبدیل بسقط کامل شود علائم آن درست مانند سقط جنین، خونریزی، دردهای زیر شکم و بخارج افکندن نسوج جنین خواهد بود. اگر این انساج حاملگی چند هفته بعد از مرگ جنین خارج شده باشند بصورت کیسه‌ای که حاوی جنین فاسد شده است *Maceratōd* دیده میشوند. اگر چند ماه یا یکسال بعد از مرگ جنین خارج شود بصورت انساج کهنه و لخته‌های خون کهنه بانواعی آهکی شده ظاهر خواهد گردید.

علت سقط فراموش شده معلوم نیست. تحقیقات *Strater* بر روی -

۴۳۷ سقط فراموش شده نشان میدهند که با اور متوسط شش هفته بعد از مرگ

جنین انساج حاملگی بخارج افکنده میشوند. این مدت در سقط ماههای